

bi, eğitimi bir kültür süreci olarak alırsak ve Antik Yunan'da bu kültürleşmelerinin pek çoğunun o dönemin kendine özgü örgün ve yaygın eğitimi içinde ele alındığı da göz önüne alınırsa, o zamanların eğitim biliminin içeriğinde, öğretim ve uygulamaların, kısaca yukarıda gördüğümüz bilgelik kişinin yetiştirilmesinde önemli olan kimi öğelerin (tarihsel, diyalektik, müzik gibi), bugünün kültür bilimleri ve sanat bilimleri gibi sosyal bilimlerde yer alan alanlar olduğu görülür. O zamanlar kültür eğitimi konseptinin yeni olduğunu ileri süremeyiz. Ancak bugünün, özellikle çoğulcu demokratik toplum anlayışında insanın ele alınması, "kendini gerçekleştiren birey" kavramı, müdahalelere karşın (okulda, toplumda) bağımsız ve eleştirel düşünebilen insanın geliştirilmesi kaygıları "yeni"dir kuşkusuz, en azından çağa özgü yeni kavramlarda ele alınmaktadır. Değişen yaşam koşulları, medyatik gelişmeler, teknoloji hatta yeni hastalıklar karşısındaki bugünün insanı zaten başlı başına yeni'dir. Kültür eğitimi de işte bu yeni konumdaki bir yana yönelmektedir.

Bu durumda, çocuklara ve ergenlere örgün eğitim içinde verilen derslerin, giderek genişlemelerine ve ayrılaşmalarına karşın, eğitimin fen, matematik ve ilerideki yıllardaki mühendislik alanları v.d. lehine yoğunlaşması olgusu karşısında ve doğal olarak - örgün dar anlamı olsa da- önünde sonunda en önemli boyutları olan sanat ve estetik bölümünün örgün eğitimde giderek sarsılmaya başlanması sonucunda ortaya çıkan hizmet alanı kültür eğitimidir. Başka deyişle, özellikle çocuk ve ergene kültür hizmeti veren, çocukların ihtiyaçlarına özgü kültürleri ile onlara "verilebilir" kültür arasında bağ kurma ya da bu ikisi arasında var olan boşlukları dolduran kişi kültür bilimcisidir.

Kimi batılı ülkelerde kültür bilimleri ve estetik iletişim bölümlerinde kültür pedagogları yetişmektedir. Sözgelimi Berlin'de Güzel Sanatlar Yüksekokulu'nda Estetik Eğitim Bölümü içinde Kültür Pedagojisi bir bilim dalı olarak yer almaktadır ve oradan da birkaç yıldır lisans diploması almak olanaklıdır.

Bu hizmet alanının nasıl ortaya çıkıp yaygınlaştığına bir bakacak olursak belli başlı üç nokta belirleyebiliriz:

1. Günümüzde okullar ile çocuk, ergen ve gençlere özgür zaman etkinlikleri sunan kurumlar ve diğer çeşitli kültürel kuruluşlar arasında, kısaca örgün eğitimle, yaygın (nonformal) hatta algın (informal) eğitim arasında anlamlı bir bağ ve belki bir eşgüdüm sağlama gereksinimi.

2. Eğitim-öğretimdeki kültürel eğitimin daha sistemli, programlı ve bilinçli olabilmesi gereksinimi ve buna yönelik istemler. (Bugün okullarda örgün eğitimle verilmeye çalışılan kültür eğitimi insanlara yetmemektedir ve bu pek çok ülkede böyledir.)

3. Yeni kitle iletişim araçlarının, medyatik kültürün pedagojik olarak ele alınması gereksinimi. (Pedagojik olarak ele alınan medya kültürü, aynı zamanda kuram, uygulama ve eleştiri bağlamında irdelenmektedir.)

Bu sonuncu madde, özellikle edilgenleşen kültür tüketiminin, etkin (aktif) kültürel etkinliklere dönüşmesi anlamında ele alınmaktadır (Eichler, 1988).

Kültür eğitimi içine giren alanları ve kurumları -genel olarak belirtmek gerekirse aşağıdaki liste (Tablo 1) bize bir fikir verecektir.